

IZVEDBA RODITELJSKEGA SESTANKA – UČNE STRATEGIJE ZA STARŠE ČETRTOŠOLCEV

Špela Kosmatin, prof. razrednega pouka, Osnovna šola Frana Albrehta Kamnik

Učne strategije so osnova za učenje. Starši mnogokrat učitelje prosijo za nasvet, kako otroku pomagati pri učenju. Izpeljava roditeljskega sestanka na temo učnih strategij je torej pomoč staršem, ki želijo biti otroku v oporo pri učenju. Starše ne le seznanim s tistimi strategijami, ki jih uporabljam pri pouku, ampak jim dam možnost, da določeno strategijo tudi sami preizkusijo. Seveda pri tem ne gre brez teorije o učenju, pomnjenju in pomenu avtomatizacije branja. Staršem je potrebno na preprost način razložiti tudi taksonomijo oz. različne zahtevnostne stopnje, ki jih uporabljamo pri ocenjevanju znanja, saj so starši velikokrat prepričani, da otrok vse zna, v resnici pa gre za poznavanje, učenje na pamet in brez razumevanja.

ZAKAJ Z UČNIMI STRATEGIJAMI SEZNANITI STARŠE?

Z uvedbo devetletke se je v šolski sistem vpeljalo opisno ocenjevanje. Vsi, ki smo bili v tistem času študenti na Pedagoški fakulteti, smo se podrobno seznanjali z načinom zapisa opisne ocene. Učili so nas, naj opisna ocena deluje pozitivno, izogibamo naj se besedici »ne« in »ne dosega«, »ne zmora«, »ne zna«. Ko sem se po končanem študiju zaposlila, pa sem opazila, da so starši ob opisni oceni zmedeni. Mnogi izmed njih so na pogovornih urah še vedno spraševali: »Koliko pa bi to bila številčna ocena?«, še več pa je bilo takih, ki so tudi v opisni oceni videli samo bleščče rezultate, spregledali pa so, da njihov otrok npr. še vedno črkuje namesto vleče besede, da računa le s konkretnimi ponazorili in s preštevanjem ipd.

Prvi šok so starši pogosto doživeli v četrtem razredu devetletke v obdobju, ko so se začele postopoma spet vpeljevati številčne ocene. Takrat so starši videli zgolj številčno oceno in ne več opisne, ki je bila zapisana poleg številčne. Bili so presenečeni, zakaj otroku ne gre več tako dobro, kot mu je šlo v prvem triletju. Predvsem pa so starši prosili za nasvete, kako naj otroku pomagajo pri učenju.

Običajno ta tip roditeljskega sestanka izpeljem zadnji teden v oktobru, ker je dobro, da so starši z učnimi strategijami seznanjeni že na začetku šolskega leta.

Tako se je porodila ideja, da bi bilo dobro tudi starše seznaniti z načini učenja. – Učenje nekako steče pri slovenščini in matematiki, največ težav pa je pri predmetih družba, naravoslovje in tehnika ter pri angleščini. Starši poročajo, da svoje otroke usmerijo k učenju, da se otroci učijo po več ur, uspeh pa ni takšen, kot pričakujejo, tako učenci kot tudi starši. Zato se mi zdi nujno, da tudi starši spoznajo nekaj teorije o učenju ter dobijo konkretne napotke o tem, kako lahko svojemu otroku pri učenju pomagajo.

IZVEDBA RODITELJSKEGA SESTANKA

Starše že na prvem roditeljskem sestanku seznanim s temo drugega roditeljskega sestanka – strategije učenja in jim povem, da bo en del sestanka potekal v obliki delavnic. Le tako bodo morda svoje otroke lažje razumeli, jim pomagali in bili v oporo, če bodo določene strategije tudi sami, vsaj v enem delu, preizkusili. Staršem tudi napovem datum sestanka. Običajno ta tip roditeljskega sestanka izpeljem zadnji teden v oktobru. Za tak termin se odločim zato, ker je dobro, da so starši z učnimi strategijami seznanjeni že na začetku šolskega leta. Povem jim tudi, da bodo na delavnicah konkretno spoznali, kako naj se otrok pripravi na govorni nastop, kako

naj išče ključne besede, kako naj se uči družbo, naravoslovje in tehniko, nove besede pri angleščini ipd. Starše seznanim tudi z okvirno dolžino sestanka, to je približno eno uro in pol oz. nekaj minut dlje, če želijo starši še več konkretnih primerov oz. če so zelo aktivni udeleženci.

Na samem sestanku starše peljem skozi različne faze: cilji učenja, kaj je učenje, učne/bralne strategije, avtomatizacija branja, taksonomija za starše in učence, pozorno poslušanje ter motivacija. Vsako fazo skušam teoretično opredeliti, razložiti ter nato na čim bolj konkretnih primerih prikazati. Uporabljam primere iz učbenikov, ki jih imajo njihovi otroci, ter teme, ki smo jih v šoli že obravnavali.

Naj na kratko prikažem, kako poteka takšna predstavitev učnih strategij v okviru roditeljskega sestanka, kaj povem staršem, kakšni so moji poudarki.

PRIPRAVA NA UČENJE

Priprava na učenje ni tako enostavna, kot se morda zdi (»se usedeš za mizo in se začneš učiti«), je kompleksna stvar, ki zajema tako konkretne zadeve kot miselno naravnost.

Otrok naj si postavi cilje učenja

Na začetku sestanka sem staršem predstavila nujnost, da si otrok postavi cilj učenja. Te cilji naj bodo za začetek kratkoročni ter konkretni (npr. usvojiti postopek pisnega deljenja ipd.).

Urejenost prostora in pripomočkov

Nujno je nekaj besed nameniti urejenosti in primernosti delovnega prostora, pripravljenim in urejenim učnim pripomočkom ter odstranitvi motečih faktorjev. Otrok naj ima vse pripomočke, ki jih potrebuje, pripravljene ter urejene (npr. geotrikotnik, ošiljen svinčnik, radirko), odstrani pa naj vse, kar moti njegovo koncentracijo (lepilo, škarje, komplet flomastrov, mobilni telefon ipd.). Tako bo njegovo učenje/delo osredotočeno le na učenje in mu misli med delom ne bodo odtavale.

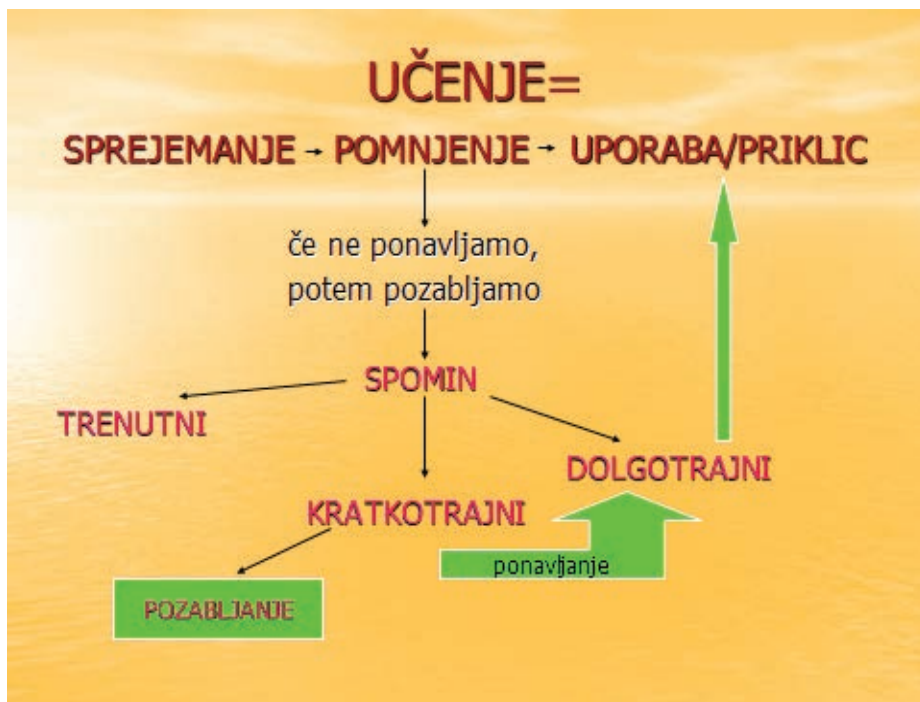
Pomen domačih zadolžitve, vzgoja k odgovornosti

Starše je treba opomniti, da so za ponotranjenje delovnih navad odgovorni sami, v šoli jih lahko učencem le pomagamo privzgjajati. S tega vidika imajo velik pomen otrokove domače zadolžitve, za katere mora otrok sam prevzeti odgovornost ter nositi posledice, če naloge niso opravljene.

Primer zadolžitve je priprava šolske torbe. Če otrok torbe ne bo pripravil v skladu z urnikom in bo določeno stvar pozabil doma, naj to postane njegova odgovornost. Sam naj skuša najti rešitev. Vse prevečkrat se učitelji v šoli srečujemo s starši, ki sami prevzamejo odgovornost namesto

**Vse prevečkrat
se učitelji v šoli
srečujemo s starši,
ki sami prevzamejo
odgovornost namesto
otrok.**

otrok in nato med poukom otroku v šolo prinesejo npr. športno opremo, plakat, peresnico ipd. S tem delajo otroku medvedjo uslugo. Otrok te navade ne bo ponotranjil, ker zanjo ni prevzel odgovornosti. Zaveda se, da bo eden izmed staršev zadevo namesto njega rešil, opravičil, največkrat tako, da bo stvar prinesel v šolo oz. napisal opravičilo. S tem starši otroka oropajo izkušnje, da se je treba za nastalo stanje opravičiti ter kar najhitreje poiskati rešitev, do

Slika 1

Slika 2: Vir: Pečjak in Gradišar (2002).

katere bo prišel otrok sam ali morda s pomočjo sovrstnika.

KAJ JE UČENJE?

Pri učenju ne gre zgolj za pridobivanje znanj, spretnosti in navad, ampak za napredovanje, razvijanje posameznika s pomočjo izkušenj ter interakcije z okoljem (Marentič Požarnik 1980). Rezultati učenja bodo torej navade, spretnosti ter znanje,

vedar pa je za vsako učenje potrebna določena fiziološka zrelost. Enako je z učnimi strategijami. Otrok mora biti za razvoj določenih strategij dovolj miselno razvit. Zato se bodo tudi uporabljene učne strategije tekom šolanja razlikovale glede na to, kateri razred otrok obiskuje.

Ključni element v procesu učenja je spomin. Cilj učenja je, da se del

informacij vkodira v dolgoročni spomin, ki nam nato omogoča priključno uporabo informacij, ko jih potrebujemo (Slika 1, Slika 2).

Ključno je, da se starši in učenci zavedajo pomembnosti sprotnega ponavljanja. Za ponavljanje pa imajo na voljo različne strategije, s katerimi jih je potrebno seznaniti.

Čisto preproste strategije za ponavljanje

Po Ebbinghausovi krivulji pozabljamo prvo uro po učenju pozabimo že 60 % informacij, po enem dnevu je izgubljenih že 76 % informacij (Vir 1), zato je torej izredno pomembno sprotno ponavljanje in utrjevanje, predvsem tako s kratkimi odmori.

Večina staršev svojega otroka, ko se po končanem dnevu v službi in šoli znova vidijo, povpraša, kako je bilo v šoli. Učenci so običajno kratki in jedrnaty ter odgovorijo: »Dobro«. Na vprašanje, »Kaj pa ste počeli?«, je njihov običajni odgovor: »Nič takega«. In tako se velikokrat pogovor o šoli tudi zaključí.

Del ponavljanja je lahko tudi to, da ob vprašanju staršev: »Kako je bilo v šoli?«, otrok pomisli in pove, kaj so pri posameznem predmetu počeli. Zato naj se starši ne pustijo odgnati z odgovorom »Dobro.« ter »Nič takega.«

Del ponavljanja je lahko tudi to, da ob vprašanju staršev: »Kako je bilo v šoli?«, otrok pomisli in pove, kaj so pri posameznem predmetu počeli. Zato naj se starši ne pustijo odgnati z odgovorom »Dobro.« ter »Nič takega.«, ampak da jih z podvprašanji spodbudijo, da opišejo dogodke v šoli, povedo bolj natančno, o čem so se učili, kaj jim je bilo všeč, česa niso marali, ali so se morda dolgočasili ... Že na tak način bo otrok

prisiljen razmišljati/ponavljati o delu v šoli.

Pomen aktivnih krajših odmorov
Velikokrat učenec v šoli pove, da se je doma več ur učil, in nemalokrat se zgodi, da učitelj po temeljitejšem pogovoru izve, da je med "učenjem" učenec imel tudi kosilo, iskal potrebščine, se pogovoril s sošolcem ipd. Otrok mora imeti za učenje določen tudi časovni okvir, ki pa naj nujno vključuje tudi odmore. Pomembno je, da med odmorom otrok spremeni svoje okolje, telesno drži ter dejavnost. Staršem zato svetujem, da med odmor ne sodi gledanje televizije ali igranje igrice na računalnik. Med odmorom naj otrok prezrači svoj delovni prostor, se malo sprehodi, pretegne, nato pa naj se vrne na delo. Odmori naj ne trajajo več kot 10 minut, saj bo otrok sicer izgubil rdečo nit učenja ter motivacijo in bo za ponoven začetek učenja porabil preveč časa.

Na tem mestu s starši izvedem vajo v urjenju spomina, imenovano efekt začetka in konca. Starši imajo na voljo pol minute, da prebirajo besede, ki se jim izpišejo na zaslonu. Nato sledi navodilo, naj na list zapišejo čim več besed, ki so si jih uspeli zapomniti. Rezultati kažejo, da so si tudi starši, torej odrasli, zapomnili največ besed z začetka in/ali konca zapisa. To kaže na potrebo po krajših odmorih tudi med učenjem oz. ponavljanjem. Otrok naj si snov razdeli na več manjših enot: ko se eno enoto

Otrok naj si snov razdeli na več manjših enot: ko se eno enoto nauči, naj si vzame nekajminutni odmor, nato naj naučeno snov ponovi ter nadaljuje z naslednjo enoto.

nauči, naj si vzame nekajminutni odmor, nato naj naučeno snov ponovi ter nadaljuje z naslednjo enoto. Tako bo tudi krivulja pozabljavanja položnejša.

UČNE/BRALNE STRATEGIJE

Poznamo tri vrste učnih tipov, to so vidni, slušni in kinestetični učni tip. Učenci na tej starostni stopnji v večini še nimajo prevladujočega učnega tipa, ker se s strategijami učenja šele spoznavajo, vendar pa pri nekaterih že prevladuje določen učni tip.

Kako bomo pri učenju uspešni, je v veliki meri odvisno od tega, ali uporabljamo učne strategije, ki so primerne za naš učni stil, hkrati pa boljše rezultate učenja daje prepletanje vseh treh učnih stilov. Izredno pomembno je torej, da učenci med učenjem izvajajo različne metode učenja: glasno branje, izpisovanje, podčrtavanje, ponavljanje s ključnimi besedami ipd.

Pomen tekočega branja za branje v funkciji učenja

Ključni element pri učenju je branje. Šolsko učenje bo bolj učinkovito in hitrejše, če bo imel učenec usvojeno tehniko branja. Prva tri šolska leta se učenci učijo brati in izpopolnjujejo tehniko branja. Starši se morajo

Starši se morajo zavedati, da je ključnega pomena tudi dosledna vaja branja doma.

zavedati, da je ključnega pomena tudi dosledna vaja branja doma. Učenci morajo doma vaditi toliko časa (tednov, mesecev), da je njihova tehnika branja avtomatizirana. To pomeni, da otrok bere tekoče ter je pri branju sproščen. Obstaja veliko različnih načinov za dosledno vajo domačega branja (bralni dnevnik, bralni koledar ipd.), ki ga običajno že učiteljice v drugem in/ali tretjem razredu predstavijo in pripravijo za starše. Šele ko bo branje avtomatizirano, se bo otrok lahko osredotočil na vsebino.

Razvoj bralnih stopenj

Ker so v razvoj bralnih spretnosti vključeni tudi starši, jih je pomembno seznaniti z razvojem bralnih stopenj. Potrebno je, da se starši za-

Bralna stopnja po Challu	Značilnosti stopnje	Pogoj za prehod na višjo stopnjo
Stopnja 0 – PREDBRALNO OBDOBJE(0–6 let)	– metajezikovno zavedanje – sposobnost vidnega in slušnega zaznavanja	
Stopnja 1 – OBDOBJE ZAČETNEGA BRANJA (6–7/8 let)	– asociativna zveza črka – glas – prehod skozi tri faze v opismenjevanju: logografsko, abecedno, ortografsko	– asociativna zveza črka – glas
Stopnja 2 – STOPNJA UTRJEVANJA SPRETNOSTI BRANJA (7/8–8/9 let)	– urjenje tehnike branja	
Stopnja 3 – BRANJE ZA UČENJE (9–14 let)	– branje v funkciji učenja – uporaba različnih bralnih strategij	– avtomatizacija tehnike branja – bralne strategije
Stopnja 4 – VEČSTRANSKI POGLED NA PREBRANO (14–18 let)	– sprejemanje/presojanje prebranega z več zornih kotov – metakognitivne spretnosti	– samokontrola pri branju – metakognitivne sposobnosti
Stopnja 5 – KONSTRUKCIJA IN REKONSTRUKCIJA (od 18. leta naprej)	– konstrukcija lastnega sistema znanja – selektivnost in fleksibilnost pri branju	– široko znanje – bralna učinkovitost

Preglednica 1: Vir: Pečjak in Gradišar (2012, 68)

vedajo svoje vloge in jo odgovorno opravijo, kajti branje je osnova za učenje in je torej nujno potrebno usvojiti predhodne stopnje branja za prehod na višjo bralno stopnjo – branje v funkciji učenja.

Pečjak in Gradišar v svoji knjigi Bralne učne strategije navajata model J. Challa (Preglednica 1), ki v svojem modelu zelo nazorno prikaže prehajanje s stopnje na stopnjo, vključno s pogoji, ki omogočajo prehod na naslednjo stopnjo (Pečjak in Gradišar 2012, 67).

Največ težav se v četrtem razredu pojavi pri učenju družbe ter naravoslovja in tehnike. Starši morajo vedeti, da samo branje, prebiranje snovi v učbeniku ter zvezku še ni učenje. Pomembne so učne tehnike, s katerimi bomo učno snov vkodirali v dolgoročni spomin. Sama krivulja pozabljanja bo bolj položna, če se bodo učenci učili z razumevanjem in pri učenju kombinirali različne učne tehnike.

Nekaj bralnih učnih strategij

Za učenje je na voljo kar nekaj različnih bralnih učnih strategij. Staršem predstavim take, za katere menim, da so najbolj konkretne in uporabne za četrtošolce.

• Pravilo petih P-jev

Za osnovo pri učenju je učencem lahko pravilo petih P-jev. Izredno pomembna stopnja pri tej metodi je stopnja po branju z razumevanjem – ponavljanje. Ponavljanje naj ne bo pasivno. Učenec naj prevzame aktivno vlogo, tako bo ohranil osredotočenost na snov, hkrati pa bo prepletel različne učne tehnike, ki mu zagotavljajo večje pomnjenje.

P – POMISLI pri zaprtem zvezku in učbeniku, kaj ste delali zadnje ure pri pouku.

P – PRELETI celotno snov v zvezku in učbeniku, preleti slikovno gradivo.

P – PREBERI pozorno in z razumevanjem snov v zvezku in učbeniku. Bodi pozoren, da najdeš razlago za neznane besede.

P – PONOVI obravnavano snov na različne načine (izdelaj miselni vzorec, izpiši ključne besede, nariši časovno premico, ponazori s slikovnim materialom, izdelaj svoj preizkus znanja, pripravi kviz ipd.).

P – PREGLEJ ponovno celotno snov v učbeniku, zvezku in svoje zapiske.

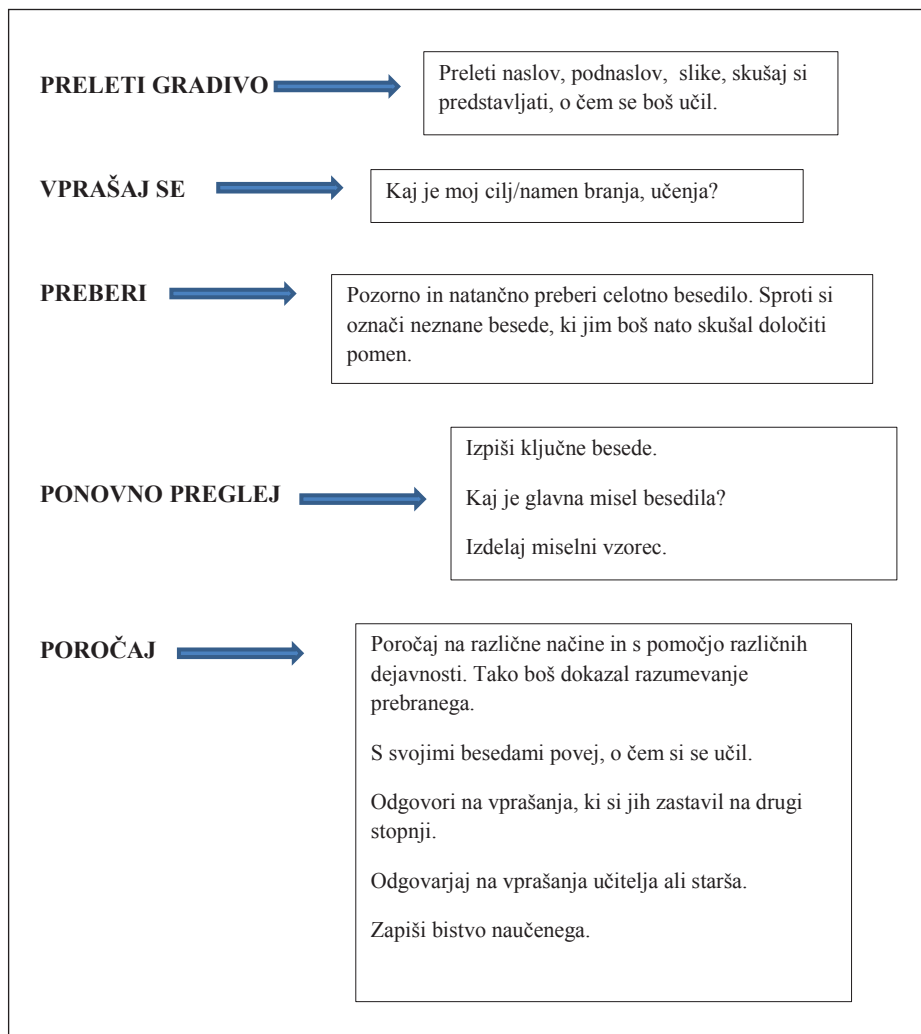
Preglednica 2: Vir: Umek in Janša Zorn (2014)

• Strategija PV3P

Druga strategija, ki je tudi primerna za učence na tej starostni stopnji, je strategija PV3P. Uporaba te strategije pri učenju spodbuja metakognitivno zavedanje samega procesa učenja, rezultat takega učenja pa je boljše razumevanje. Najtežja naloga za učence, ki se v to strategijo šele uvajajo, je stopnja, ko si morajo postaviti vprašanje, določiti cilj branja oz. učenja. Zato na začetku uvajanja te strategije učenci potrebujejo pomoč učitelja ali starša.

Obe strategiji, pravilo petih P-jev in PV3P, lahko učenci v nekoliko predelani obliki uporabijo za pripravo na govorni nastop, pa naj gre za govorni nastop umetnostnega (npr. Moje najboljše počitnice) ali neumetnostnega besedila (opis živali, osebe ipd.).

Starši običajno otroke spodbujajo, da napišejo besedilo na določeno temo ter ga nato berejo toliko časa, da ga znajo prosto povedati. Slabost takega načina je, da ima otrok običajno med samim nastopom tremo. Zato se dokaj hitro zgodi, da se zmede in pozabi, o čem je govoril. Kljub temu da ima pred seboj besedilo, v katero lahko pogleda, mu običajno vzame

Slika 3: Osnove Paukove strategije

veliko časa, da poišče, kje je ostal, in nato nadaljuje.

Učenci naj si za govorni nastop sicer pripravijo besedilo, ki naj jim nato služi kot podlaga za izpis ključnih besed ali izdelavo miselnega vzorca. Nato naj poročajo s svojimi besedami. Spodbujati jih je treba k temu, da besedilo vsakokrat povedo malo drugače, s svojimi besedami. Tako bodo v primeru treme lahko pogledali na svoj opomnik s ključnimi besedami in v trenutku nadaljevali tam, kjer so ostali.

• Paukova strategija

Ena izmed uspešnih strategij, predvsem pri besedilih z veliko podrobnostmi in pri učenju iz učbenikov, je Paukova strategija, ki omogoča izdelavo dobrega povzetka, ki bo zapisan z besedami učenca. To pomeni, da bo učenec po zaključ-

Paukova strategija omogoča izdelavo dobrega povzetka, ki bo zapisan z besedami učenca.

ku učenja z omenjeno strategijo snov tudi razumel.

Paukova strategija (Slika 3) je razdeljena na štiri faze, poleg besedila pa potrebujemo še prazen list, ki ga z navpično črto razdelimo na dva neenaka dela. Levi del lista (levi stolpec) naj bo širši kot desni del lista (desni stolpec).

Pri pisanju povzetka ali glasnem ponavljanju s pomočjo ključnih besed si učenec levi stolpec prekrije. Ko se mu pri povzemanju/ponavljanju s pomočjo ključnih besed ustavi (ko ne ve, kako naprej), si odkrije levi stolpec in ponovi s pomočjo izpisane

ŠTIRI FAZE PAUKOVE STRATEGIJE

1. FAZA – **branje** prvotnega besedila; če je besedilo daljše, ga lahko razčlenimo na manjše dele.

2. FAZA – v levi stolpec praznega lista, učenec **izpiše povedi, besedne zveze**, ki se mu v besedilu zdijo pomembne (lahko izpisuje po posameznih odstavkih).

3. FAZA – iz levega stolpca izpisane povedi, besedne zveze pretvori v **ključne besede**.

4. FAZA – na podlagi ključnih besed v desnem stolpcu **napiše povzetek in/ali ustno povzema**.

Slika 3: Osnove Paukove strategije

povedi. Nato nadaljuje ponavljanje ob ključnih besedah.

Pri uvajanju te strategije je na začetku nujna vodena pomoč učitelja. Učenci morajo usvojiti tehniko te strategije, šele ko bo tehnika usvojena, se lahko posameznih faz strategije lotijo sami. Pomembna je tudi izbira besedila za učenje te strategije, saj vsa besedila, vsaj na začetku, niso primerna.

TAKSONOMIJA ZA STARŠE IN UČENCE: »STOPNIČKE ZNANJA«

Starši so mnogokrat pomočniki svojemu otroku pri učenju. Postavijo se v vlogo učitelja ter svojega otroka po učenju sprašujejo in na tak način preverjajo njegovo znanje. Nema lokrat pa se zgodi, da starši rečejo, predvsem po tem, ko je otrok že ocenjen v šoli in dobi oceno prav dobro ali dobro, da ne razumejo, zakaj je dobil nižjo oceno od odlične, »če pa je doma vse znal«.

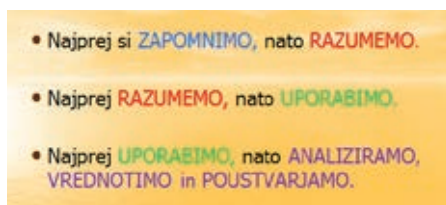
Zato je staršem treba predstaviti preprost prikaz taksonomije (Slika 4), prav tako pa je potrebno, da ga

Starše je treba seznaniti z načinom ocenjevanja in jim razložiti, da učitelj postavlja vprašanja na vseh treh taksonomskih stopnjah.

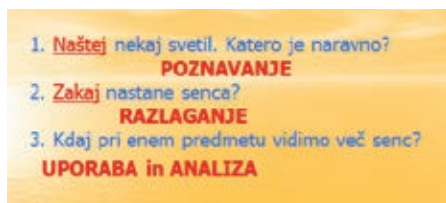

Slika 4: »Stopničke znanja«

poznajo tudi učenci. Starše je treba seznaniti z načinom ocenjevanja in jim razložiti, da učitelj postavlja vprašanja na vseh treh taksonomskih stopnjah, ki so med seboj tudi različno vrednotene (število točk). Torej je znanje nezadostno, če zna učenec odgovoriti zgolj na vprašanja prve taksonomske stopnje. Na tej stopnji gre zgolj za faktografsko pomnjenje dejstev, brez razumevanja.

Slika 5: Preprost prikaz taksonomije

Slika 6: Primeri vprašanj različnih zahtevnostnih stopenj

Za četrtošolce uporabljam tri-stopenjski prikaz (Slika 7), ki ga poimenujemo kar »stopničke znanja«. Plakat običajno obesim na razredni pano, da imajo učenci ves čas pred seboj tudi primere vprašalnic, ki jih lahko na določeni stopnji uporabim.

POMEN POZORNEGA POSLUŠANJA
Učitelji v šoli se trudimo, da so učne ure sestavljene iz različnih dejavnosti, ki vključujejo vse učne stile učencev. Ena izmed dejavnosti je tudi pogovor oz. ustna razlaga. Pri tem je pomembno, da znajo učenci pozorno poslušati.

Če otrok zna odgovoriti na vsa vprašanja, še ne pomeni vedno, da snov tudi razume.

»Doma je vse znal!«

Tudi pozornega poslušanja se je potrebno naučiti

Veliko vlogo pri vzgoji k pozornemu poslušanju imajo starši, ki s svojim zgledom kulturo poslušanja in pogovarjanja učijo že doma.

Učitelji se nemalokrat srečujemo z učenci, ki ves čas z vprašanji preverjajo vsebino oz. razumevanje slišane. Pri takih učencih gre lahko za bodisi slabo samopodobo ali pa slabo pozorno poslušanje.

Potrebno je, da se, tako starši doma kot učitelji v šoli, zavedamo, kakšen zgled pozornega poslušanja smo. Predvsem se je s starši potrebno pogovoriti o tem, kolikokrat doma otroku ponovijo navodila: otrok naj se navadi, da preprosta navodi-

la povemo le enkrat (npr. Obleci se in me počakaj pri avtu.), medtem ko sestavljena navodila dajemo po delih oz. jih dvakrat ponovimo (npr. Pojdi na stranišče, se obuj, obleci bundo ter kapo in me počakaj pri vratih.). Tudi preko takih, vsakodnevnih dejavnosti, bomo krepili razumevanje govornih sporočil in kompetenco pozornega poslušanja.

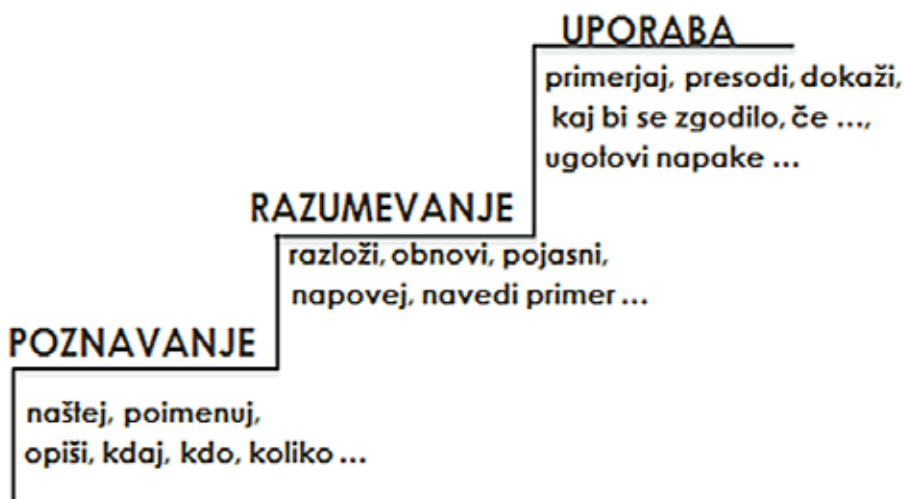
Otroke je treba že doma navajati na osnovna pravila uspešne govorno-poslušalske komunikacije. Nadgradnja teh spretnosti pa nato lahko poteka v šoli. Učencem je treba dati jasno vedeti, da če hočejo v pogovoru sodelovati, morajo poslušati tudi druge. S krepitvijo te spretnosti bodo učenci mnogo informacij že zasidrali v svoj delovni spomin in bodo zato doma manj časa porabili za učenje.

MOTIVACIJA

»Za doseganje dobrih učnih uspehov pa ne zadoščajo samo primerne sposobnosti; pomembno je tudi, da je človek pripravljen potruditi se, da je za učenje motiviran.« (Marentič Požarnik 1980, 81.) Pri mlajših otrocih gre predvsem na zu-

Predvsem se je s starši potrebno pogovoriti o tem, kolikokrat doma otroku ponovijo navodila: otrok naj se navadi, da preprosta navodila povemo le enkrat.

„STOPNIČKE ZNANJA“

Slika 7: Prirejena Bloomova taksonomija

nanjo motivacijo, ko se učijo zaradi zunanjih razlogov, zato da bi pridobili nagrado, pohvalo. Nato učenci počasi postanejo deloma notranje motivirani, ko je njihov cilj učenje in znanje samo po sebi, učijo se zaradi lastnih interesov, radovednosti. Jasne meje med obema motivacijama ni, večinoma se prepletata. Zunanja motivacija lahko sčasoma preide v notranjo, ki je trajnejša in učinkovitejša.

ZAKLJUČEK

Roditeljski sestanek na temo učnih strategij pripravljam že kar nekaj let. Poleg podajanja zgoraj opisane teorije ter tiskanega gradiva z razlago učnih tipov in priporočili za učenje pa starši na sestanku prevzamejo tudi aktivno vlogo. Tako skupaj izvedemo nekaj vaj za krepitev spomina, konkretno pretvarjamo ključne besede v besedilo na različne načine (govorni nastop – opis živali, moj najljubši dan) ter izvedemo eno fazo Paukove strategije. Prav tako imajo čas, da se z drugimi starši (v paru) pogovorijo o njihovih dosedanjih strategijah pri učenju ter načinih

motivacije otroka za učenje in šolsko delo.

Predstavljeno teorijo skušam staršem predstaviti čim bolj preprosto in razumljivo. Na sestanku ne posvečam pozornosti otrokom s posebnimi potrebami, saj se s starši teh otrok pogovorim individualno. Gre bolj za splošno predstavitev strategij in učenja. Staršem tudi povem, da so to osnovne informacije zanje ter naj od svojih otrok ne pričakujejo, da bodo v četrtem razredu usvojili večino učnih strategij. Nekateri jih bodo usvojili prej, drugi kasneje, tretji nikoli ali pa v prilagojenih oblikah. Pomembno je, da se učencem te strategije pokažejo, nato bodo skozi šolanje izbrali tisto, ki njim najbolj ustreza.

Odzivi staršev so večinoma pozitivni. Predvsem so hvaležni za konkretne predloge in izkušnjo, da so lahko določene tehnike izvedli tudi sami. Zavedajo se, da za učenje ne bo dovolj, da otroka pošljejo v sobo, kjer bo samo bral snov v zvezku, pač pa ga bodo morali spodbuditi, da bo

med učenjem prevzem aktivno vlogo s pisalom v roki.

LITERATURA

Anderson Lorin, W. (2016) (prevod Sonja Sentočnik) *Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenje znanja – revidirana Bloomova taksonomija izobraževalnih ciljev*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Marentič Požarnik, Barica (1980) *Dejavniki in metode uspešnega učenja*. Ljubljana: DDU Univerzum.

Pečjak, Sonja, in Gradišar, Ana (2002) *Bralne učne strategije*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Pečjak, Sonja, in Gradišar, Ana (2012) *Bralne učne strategije*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Pečjak, Sonja, in Kramarič, Mira (2015) *Bralne strategije, priručnik za učitelje 3.,4. in 5. razreda*. Ljubljana: Rokus Klett.

Umek, Maja, in Janša Zorn, Olga (2014) *Družba in jaz 1, učbenik, družba za 4. razred osnovne šole*. Ljubljana: Modrijan.

Vir 1: <https://anki-utrjevanje.weebly.com/krivulja-spomina-in-pozabljanja.html>, 16. 11. 2018.

